

26 Gamaliel, teologie doktor

{biblink} Apg 5:34, Apg 22:3.

Egentligen var han mycket mer än teol. doktor. Det finns endast sju män i den judiska teologiens historia, som tillerkänts titeln rabban, och en av dessa sju var Gamaliel. Hans anseende bland judarna kan jämföras med att inom den hellenistiska kulturkretsen räknas som en av världens sju vise.

När Saulus från Tarsus var tretton år, blev han av sina föräldrar skickad till Jerusalem för att utbildas till laglärare. Han fick då sitta vid Gamaliels fötter, och det är sannolikt, att den vördade läraren fäste uppmärksamhet vid denne vetgirige och intelligente yngling.

Gamaliel var dotterson och lärjunge till den berömde Hillel. Schammai och Hillel var under en tidigare generation de två stora namnen inom den judiska laglärdomen. Av dem var Schammai den strängare, Hillel mer liberal. Och Gamaliel, som gick i sin morfaders fotspår, torde inte ha haft någon skuld till att Saulus från Tarsus till en början utvecklade sig till fanatiker. Det fanns skriftlära som ställde sig helt negativa till studiet av grekiska författare — Gamaliel däremot uppmanade till detta studium. Hans lärjunge Saulus har tydligen följt den rekommendationen.

Man får dock inte tänka sig att hans liberalitet gick hur långt som helst. Det berättas om honom (dock med reservation för att anekdoten kan gälla en annan Gamaliel), att hans åsna en sabbatsafton anträffades död under en klövjelast av honung, detta därför att ägaren, Gamaliel, inte på sabbaten ansett sig kunna utföra det lilla arbetet med att lyfta av henne klövjorna. Hur annorlunda lärde inte Jesus, Luk 14:5.

Och dock är vi skyldiga Gamaliel stor tacksamhet. Det är hans förtjänst, att inte Petrus och de tio andra apostlarna blev stenade vid det tillfälle som berörs i Apg 5. Stämningen var tydligen ytterligt upprörd i Stora rådet, och utgången kan näppeligen ha blivit någon annan än dödsdom, om denna stämning fått bli avgörande för beslutet. Vad skulle det ha blivit av Kristi kyrka på jorden, om man redan i den första begynnelsen hade bragt alla apostlarna om livet?

Kyrkoläraren Clemens av Alexandria anser att Gamaliel var eller blev en kristen. Det finns inte från andra håll något stöd för den åsikten. Men så mycket är säkert, att han var en både vis och modig man och att hans visdom och mod berodde på andlig mognad. Han var vis nog att inse det orimliga i att försöka bemöta en sanningsförsäkran med våld och justitiemord — det gällde ju apostlarnas försäkran att Jesus uppstått. Han var modig nog att säga det, och han hade nog av andlig auktoritet för att kunna vända stämningen i Stora rådet till besinningsfullhet.

Man vet för mycket om Gamaliel för att kunna tillvita honom en låtgåmoral, en slappt likgiltig hållning inför vad som upprörde andra. Vad som drev honom till att ge sitt råd, som Stora rådet också följde, var den uppfattningen, att det i apostlarnas förkunnelse skulle kunna finnas något som var av Gud. Låt oss vänta och se, menade han, ty om saken inte är av Gud, så kommer den att ha sin tid och sedan snart vara ur världen.

Det är inte utan avsikt, som den Helige Ande, som står bakom vad de bibliska författarna skriver, har låtit Gamaliels råd komma med i vårt Nya testamente. I teologiska frågor som är föremål för motsatta meningar även bland uppriktigt fromma människor, kan Gamaliels råd vara värt att beakta. {/biblink}

Sven Danell: Bibliska bipersoner 26